

Věc C-60/20

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce**Datum doručení:**

5. února 2020

Předkládající soud:

Administratīvā apgabaltiesa (krajský správní soud) (Lotyšsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

30. ledna 2020

Odvolatelka:

VAS „Latvijas Dzelzceļš“

Odpůrkyně:

Valsts dzelzceļa administrācija (Správa železnic)

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA (krajský správní soud)

[omissis]

USNESENÍ

[omissis]

30. ledna 2020

[složení soudu]

[omissis]

na veřejném jednání přezkoumal opravný prostředek podaný společností VAS „Latvijas Dzelzceļš“ proti rozsudku Administratīvā rajona tiesa (okresní správní soud) ze dne 25. ledna 2019 vydanému v rámci správního řízení zahájeného žalobou na neplatnost, kterou VAS „Latvijas Dzelzceļš“ podala proti rozhodnutí Valsts dzelzceļa administrācija (Státní správa železnic; [dále jen ‚správa železnic‘]) ze dne 5. prosince 2017.

konstatuje

Skutkové okolnosti

[1] Odvolatelka, společnost VAS „Latvijas Dzelzceļš“, od roku 2002 pronajímala budovu skladu lokomotiv ve Ventspils [*omissis*], kterou vlastní (dále jen „budova skladu ve Ventspils“), třetí osobě, AS „Baltijas Ekspresis“.

Dne 20. června 2016 odvolatelka obnovila nájemní smlouvu na nebytové prostory (dále jen „nájemní smlouva“) se společností AS „Baltijas Ekspresis“ ve vztahu k nájmu nebytových prostor představovaných budovou skladu ve Ventspils a odpovídajících částí pozemku.

V roce 2017 odvolatelka, jako správce veřejné železniční infrastruktury uvedla, že zařízení využívá pro vlastní potřebu (skladování materiálu pro údržbu infrastruktury). V důsledku toho prostřednictvím dopisu ze dne 5. září 2017 [*omissis*] odvolatelka oznámila společnosti AS „Baltijas Ekspresis“ výpověď nájemní smlouvy.

Dne 18. září 2017 podala AS „Baltijas Ekspresis“ správě železnic stížnost pro porušení hospodářské soutěže a diskriminaci. Podle stížnosti vedla diskreční pravomoc odvolatelky k diskriminaci proti společnosti AS „Baltijas Ekspresis“, jakožto dopravce a provozujícího zařízení služeb, konkrétně narušením účinného a racionálního fungování, jakož i přístupu ke službě. Společnost AS „Baltijas Ekspresis“ je hospodářský subjekt činný na trhu železniční přepravy zboží již 20 let. Společnost AS „Baltijas Ekspresis“ tvrdí, že využívá prostory skladu ve Ventspils jako zařízení služeb ve smyslu čl. 1 bodu 26 Dzelzceļa likums (zákon o železnicích). V pronajatých prostorách společnost AS „Baltijas Ekspresis“ uskutečňuje dodávku služeb z vlastních zdrojů, a sice technickou údržbu lokomotiv, zachování tepelných vlastností lokomotiv na tratích mezi dvěma úseky, organizování pohotovostních služeb, pokud jde o písek a vodu určenou k průmyslovému použití pro potřeby přípravy a vybavení lokomotiv, které jsou považovány za služby poskytované provozovatelem zařízení služeb.

S ohledem na výše uvedené úvahy vyzvala společnost AS „Baltijas Ekspresis“ ve stížnosti správu železnic, aby ukončila chování odvolatelky, které by mohlo ohrozit kontinuitu činnosti zařízení služeb.

Po posouzení této stížnosti správa železnic rozhodnutím [*omissis*] ze dne 5. prosince 2017 (dále jen „sporné rozhodnutí“) nařídila odvolatelce, aby zajistila přístup do budovy skladů Ventspils jako zařízení služeb a ke službám v budově poskytovaným podle čl. 12.1 odst. 2 bodech 5 a 6 zákona o železnicích (přístup k zařízením na údržbu a k dalším technickým zařízením, včetně zařízení na mytí a čištění železničních kolejových vozidel).

[2] Toto rozhodnutí spočívá na skutkovém posouzení, podle kterého je budova skladu ve Ventspils technicky přizpůsobena pro opravy a technickou údržbu lokomotiv. Tato okolnost je považována za dostačující k tomu, aby bylo možné mít za to, že budova skladu ve Ventspils je zařízení služeb, jelikož čl. 1 bod 26 zákona o železnicích definuje zařízení služeb jako pozemek, budovy a vybavení, které jsou

zcela nebo zčásti speciálně upraveny tak, že umožňují poskytování jedné nebo více služeb uvedených v tomto zákoně.

Kromě toho dodávka služeb z vlastních zdrojů definovaná v čl. 3 bodě 8 prováděcího nařízení Evropské komise 2017/2177 ze dne 22. listopadu 2017 o přístupu k zařízením služeb a k službám souvisejícím s železniční dopravou (dále jen „nařízení č. 2017/2177“) musí být rovněž považována za poskytování služeb. Podle sporného rozhodnutí nezáleží na tom, že v pronajatých prostorách AS „Baltijas Ekspresis“ vykonává činnosti pouze pro vlastní potřebu. Tato okolnost nemůže zpochybnit, že v prostorách se uskutečňuje dodávka služeb z vlastních zdrojů. Vzhledem k tomu, že společnost AS „Baltijas Ekspresis“ uskutečňuje dodávky služeb z vlastních zdrojů služby v budově skladu ve Ventspils, musí být zastavení činnosti zařízení služeb analyzováno s přihlédnutím k pravidlům, která omezují právo poskytovatele služeb uzavřít zařízení služeb.

Podle čl. 12.2 odst. 8 zákona o železnicích musí být přístup k zařízení služeb a službám v něm poskytovaných zaručen alespoň po dobu dvou let poté, co zařízení přestalo být využíváno. K uzavření zařízení služeb může dojít až po uplynutí tohoto dvouletého období. V důsledku toho má odvolatelka povinnost zajistit přístup do budovy skladu ve Ventspils jakožto zařízení služeb a povinnost zajistit přístup ke službám poskytovaným v těchto prostorách.

- [3] Odvolatelka podala žalobu k Administratīvā rajona tiesa (okresní soud) a požadovala zrušení sporného rozhodnutí.

V rámci žaloby uvedla, že AS „Baltijas Ekspresis“ nepronajala prostory v budově skladu ve Ventspils jakožto zařízení služeb. Kromě toho AS „Baltijas Ekspresis“ nebyla zaregistrována jako provozovatel zařízení služeb ani v okamžiku uzavření nájemní smlouvy, ani v okamžiku oznámení výpovědi této smlouvy. Tvrdí, že správa železnic nesprávně vyložila pojmy „zařízení služeb“ a „dodávka služeb z vlastních zdrojů“ a nesprávně uplatnila čl. 12.2 odst. 7 a 8 zákona o železnicích.

Navrhovatelka tvrdila, že pojem „zařízení služeb“ ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru zahrnuje místo, kde jsou služby poskytovány několika železničním podnikům. Jako zařízení služeb nemůže být kvalifikováno jakékoliv místo, kde jsou vykonávány určité hospodářské činnosti.

Tvrdila, že nelze mít za to, že plnění uskutečněná AS „Baltijas Ekspresis“, která správa železnic kvalifikuje jako dodávku služeb z vlastních zdrojů, potvrzují existenci poskytování služeb.

Článek 3 bod 8 nařízení č. 2017/2177 obsahuje definici pojmu „dodávka služeb z vlastních zdrojů“. Podle tohoto ustanovení jde o situaci, kdy železniční podnik sám provádí službu související s železniční dopravou v prostorách zařízení služeb provozovatele. Naproti tomu, pokud podnik provádí údržbu majetku, který vlastní nebo spravuje, nelze výkon těchto činností považovat za dodávku služeb z vlastních zdrojů. Vzhledem k tomu, že správa železnic nesprávně použila pojmy

„zařízení služeb“ a „dodávka služeb z vlastních zdrojů“, je závěr, který z toho vyplývá – a sice opodstatněnost použití ustanovení omezujících uzavření zařízení služeb – rovněž neopodstatněný.

[Podle odvolatelky] má správa železnic nesprávně za to, že může odvolatele uložit povinnost zajistit přístup k dotčenému zařízení služeb. Odvolatelka již dlouho neposkytuje služby v budově skladu ve Ventspils, neboť nemovitost je pronajímána společností AS „Baltijas Ekspresis“. V důsledku toho správa železnic nemůže odvolatele uložit povinnosti, které přísluší provozovateli zařízení služeb.

- [4] Rozsudkem ze dne 25. ledna 2019 Administratīvā rajona tiesa tuto žalobu zamítl.

Uvedený soud v rozsudku konstatoval, že odvolatelka musí být považována za provozovatele zařízení služeb, jelikož je odpovědná za jeho správu. Měl rovněž za to, že budova skladu ve Ventspils je způsobilá poskytovat služby údržby. Uvedený soud proto dospěl k závěru, že správa železnic správně uplatnila čl. 12.2 odst. 8 zákona o železnicích, když odvolatele uložila povinnost zajistit přístup k zařízení služeb a ke v něm poskytovaným službám.

- [5] Odvolatelka podala proti prvostupňovému rozsudku opravný prostředek.

V odvolacím řízení odvolatelka tvrdí, že soud prvního stupně nesprávně dospěl k závěru, že navrhovatelka je provozovatelem zařízení služeb. Tvrdí, že uvedený soud měl nesprávně za to, že vlastník nemovitosti je provozovatel sítě. V důsledku toho uvedený soud rovněž nesprávně dospěl k závěru, že odvolatelka podléhá povinnostem stanoveným v čl. 12.1 odst. 2 zákona o železnicích.

Dodává, že soud prvního stupně nesprávně dospěl k závěru, že budova skladu ve Ventspils musí být považována za zařízení služeb pouze z toho důvodu, že tam mohou být poskytovány služby. Tvrdí, že je třeba mít za to, že prostory nebyly pronajaty jako zařízení služeb a že budova skladu ve Ventspils nebyla v prohlášení o síti zapsána jako zařízení služeb.

Dodává, že správa železnic a soud prvního stupně se rovněž dopustily pochybení, když rozhodly, že AS „Baltijas Ekspresis“ poskytuje dodávku služeb z vlastních zdrojů v pronajatém prostoru.

Odvolatelka k opravnému prostředku přiložila žádost o podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce k Soudnímu dvoru Evropské unie. Odvolatelka požadovala položení předběžných otázek ohledně způsobu výkladu pojmů „zařízení služeb“, „provozovatel zařízení služeb“ a „dodávka služeb z vlastních zdrojů“, které definuje směrnice 2012/34. Navíc odvolatelka požadovala vyjasnění, zda povinnost provozovatele zařízení služeb, stanovená v čl. 13 odst. 2 směrnice 2012/34, poskytnout přístup k zařízením služeb, může být uložena osobě, která neposkytuje služby v zařízení služeb. Odvolatelka rovněž tvrdí, že napadené rozhodnutí omezuje možnosti užívat její majetek, což jí způsobuje ztráty.

- [6] Ve své odpovědi správa železnic uvádí, že napadené rozhodnutí uvádí skutečnosti umožňující dospět k závěru, že budova skladu ve Ventspils je zařízením služeb. V projednávané věci je omezení práv vlastníka nemovitosti založeno na čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34/EU, jehož obsah je převzat v čl. 12.2 odst. 7 a 8 zákona o železnicích. Není tedy pochyb o tom, že omezení práv je odůvodněné. Podle správního orgánu rovněž neexistují pochybnosti o výkladu právní úpravy. V důsledku toho navrhuje zamítnout návrh [odvolatelky] směřující k tomu, aby byly Soudnímu dvoru Evropské unie položeny předběžné otázky.
- [7] Ve písemných vyjádřeních společnost AS „Baltijas Ekspresis“ tvrdí, že opravný prostředek odvolatelky není opodstatněný. Budova skladu ve Ventspils musí být považována za zařízení služeb, v němž jakožto provozovatel zařízení poskytuje společnost AS „Baltijas Ekspresis“ služby odpovídající zařízení služeb. Tvrdí, že odvolatelka svévolně stanovila kritéria pro určení existence zařízení služby, která nejsou stanovena ve směrnici 2012/34. Předmětem a účelem ustanovení této směrnice a ustanovení zákona o železnicích je omezit možnost odmítnout přístup k zařízením služeb. Není tedy namístě, aby se odvolací soud obrátil na Soudní dvůr Evropské unie a položil mu předběžné otázky. Pokud není využívána nejméně po dobu dvou po sobě jdoucích let, může být činnost spočívající v instalaci služeb ukončena. Podle společnosti AS „Baltijas Ekspresis“ není pochyb o výkladu čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34, to znamená, že je třeba nejprve konstatovat, že dotčené zařízení nebylo před rozhodnutím o jeho zavření využíváno po dobu nejméně dvou po sobě jdoucích let. V důsledku toho nepovažuje za nutné položit Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku.

Právní předpisy použitelné ve sporu

Unijní právo

- [8] Články 3, 11, 12, čl. 13 odst. 2 a 6 směrnice 2012/34.
Článek 3 odst. 9 a čl. 15 odst. 5 a 6 nařízení 2017/2177.

Lotyšské právo

- [9] Článek 1 body 26 a 27 zákona o železnicích [*omissis*] stanoví následující definice:
- 26) ‚zařízením služeb‘ se rozumí zařízení (včetně pozemku, budovy a vybavení), které bylo zřízeno, jako celek nebo zčásti, aby umožnilo poskytování jedné nebo více služeb uvedených v čl. 12.1 odst. 2, 3 a 4 tohoto zákona;
- 27) ‚provozovatelem zařízení služeb‘ jakýkoliv veřejný nebo soukromý subjekt odpovědný za řízení jednoho nebo více zařízení služeb nebo za poskytování jedné nebo více služeb železničním podnikům uvedených v čl. 12.1 odst. 2, 3 a 4 tohoto zákona.

Článek 12.1 odst. 2 zákona o železnicích stanoví, že provozovatelé zařízení služeb zajišťují na nediskriminačním základě všem dopravcům přístup (včetně přístupu po železnici) ke svým zařízením služeb a případně ke službám poskytovaným v těchto zařízeních:

[...]

- 5) zařízení údržby, s výjimkou zařízení těžké údržby určených vysokorychlostním vlakům nebo jinému druhu vozového parku, který vyžaduje specifická zařízení;
- 6) ostatní technická zařízení, včetně zařízení na mytí a čištění železničních kolejových vozidel.

Článek 12.2 odst. 7 zákona o železnicích stanoví, že pokud zařízení, na něž se vztahuje čl. 12.1 odst. 2 tohoto zákona, nebylo využíváno po dobu nejméně dvou po sobě jdoucích let a provozovateli uvedeného zařízení služeb železniční podniky na základě prokázaných potřeb sdělily, že mají zájem o přístup k tomuto zařízení, učiní vlastník tohoto zařízení veřejnou nabídku na jeho provozování formou nájmu nebo pronájmu jako železničního zařízení služeb, v celém rozsahu nebo částečně, ledaže provozovatel uvedeného zařízení služeb prokáže, že probíhající proces přeměny brání jeho využití kterýmkoliv železničním podnikem.

Článek 12.2 odst. 8 zákona o železnicích stanoví, že není-li jedno ze zařízení uvedených v čl. 12.1 odst. 2 tohoto zákona využíváno alespoň po dobu dvou po sobě jdoucích let, může jeho vlastník zveřejnit, že celé zařízení služby nebo jeho část jsou pronajaty, leasingem nebo převodem. Pokud neobdrží nabídku do tří měsíců od zveřejnění, je provozovatel zařízení oprávněn jej uzavřít, a to nejméně po uplynutí tří měsíců předem, vnitrostátním orgánům železniční dopravy a provozovateli veřejné železniční infrastruktury.

Důvody pochybností týkajících se výkladu právní úpravy Evropské unie

- [10] Zákon o železnicích (ve znění platném ode dne 10. března 2016) obsahuje úpravu uvedenou ve směrnici 2012/34. Ustanovení zákona o železnicích přebírají obsah této směrnice. V důsledku toho použití ustanovení zákona o železnicích tedy rovněž v podstatě předpokládá výklad ustanovení směrnice 2012/34.

Pokud jde o přístup k infrastruktuře služeb a službám spojeným s železniční dopravou, přijala Evropská komise nařízení 2017/2177, použitelné ode dne 1. června 2019. Přijetí nařízení 2017/2177 potvrzuje, že Evropská unie uznala, že přístup k infrastrukturám služeb a službám spojeným s železniční dopravou vyžaduje existenci jednotné právní úpravy v celé Evropské unii. I když bylo [sporné] rozhodnutí přijato před datem vstupu nařízení 2017/2177 v platnost, jeho praktické účinky přetrvávají i dnes, to znamená v situaci, kdy je nařízení 2017/2177 již v platnosti. Vzhledem k tomu, že řešení sporu ve věci samé se týká

především budoucí situace, je použití nařízení č. 2017/2177 odůvodněno rovněž pro účely analýzy obsahu rozhodnutí přijatého správou železnic.

- [11] Administratīvā apgabaltiesa (krajský správní soud) uvádí, že ve výroku napadeného rozhodnutí správa železnic odvolatelce uložila: 1) zajistit přístup do budovy skladu ve Ventspils jakožto zařízení služeb; 2) zaručit přístup ke službám poskytovaným v budově skladu ve Ventspils.

Odvolatelka je vlastníkem budovy skladu ve Ventspils. Je nesporné, že vzhledem k obsahu nájemní smlouvy nebyla budova skladu ve Ventspils pronajata jako zařízení služeb, a že nebyla ani zmíněna v prohlášení o síti při uzavření nájemní smlouvy dne 20. června 2016, ani v okamžiku jednostranného oznámení ukončení nájemní smlouvy. Nájemní vztahy sahají do období před přistoupením Lotyšské republiky k Evropské unii. Obnovená nájemní smlouva, podepsaná dne 20. června 2016, stanovila, že prostory budou pronajímány společností AS „Baltijas Ekspresis“ pro užívání jako kancelářský prostor a pro hospodářské činnosti (ujednání 1.2 smlouvy). Konec platnosti nájemní smlouvy byl stanoven na 30. dubna 2028. Ujednání 7.3.7 smlouvy stanovilo, že odvolatelka má jednostranné právo vypovědět nájemní smlouvu v případě nepředvídané nutnosti disponovat prostory pro vlastní potřeby.

Dne 5. září 2017 odvolatelka oznámila společnosti AS „Baltijas Ekspresis“ jednostranné ukončení nájmu. Společnost AS „Baltijas Ekspresis“ tvrdila, že budova skladu ve Ventspils je zařízením služeb až poté, co obdržela výpověď nájemní smlouvy. V důsledku toho nebyla před tímto datem budova skladu ve Ventspils považována za zařízení služeb v nájemním vztahu a společnost AS „Baltijas Ekspresis“ předtím nevykonávala činnosti charakterizující služby dostupné v zařízení služeb.

Sporné rozhodnutí bylo přijato v rámci řízení o stížnosti společnosti AS „Baltijas Ekspresis“ proti rozhodnutí odvolatelky ukončit nájemní vztah. Odvolatelka je podnikem odpovědným za správu železniční infrastruktury. V důsledku toho odvolatelka neposkytuje služby, ale přebírá povinnosti údržby železniční infrastruktury.

Je nesporné, že odvolatelka projevila vůli využívat v budoucnu budovu skladu ve Ventspils k uskladnění železničních kolejových vozidel (vagónů). To znamená, že v projednávané věci může ukončení nájemního vztahu se společností AS „Baltijas Ekspresis“ následně vést k tomu, že odvolatelka již nebude moci využívat budovu skladu ve Ventspils pro svou hospodářskou činnost, včetně údržby lokomotiv používaných k přepravě zboží.

Všechny tyto úvahy prokazují, že se spor týká budoucího využití zařízení v budově skladu ve Ventspils. Regulační orgán musí posoudit, zda je odůvodněné uložit vztah nuceného nájmu zaručující zájmy společnosti AS „Baltijas Ekspresis“, nebo umožnit odvolatelce použít toto místo k jiným účelům, než pro účely poskytování služeb.

Administratīvā apgabaltiesa rovněž uvádí, že po dobu řízení zajišťuje sporné rozhodnutí povinnou kontinuitu nájemního vztahu s AS „Baltijas Ekspresis“, to znamená, že nájemní vztah mezi tímto podnikem a odvolatelkou nadále trvá.

- [12] Podle odvolatelky by měl být Soudní dvůr Evropské unie dotázán zejména na to, zda budova skladu ve Ventspils musí být považována za zařízení služeb vzhledem k tomu, že prostory této budovy byly pronajímány k jiným účelům a že prohlášení o síti je nezmiňuje jako zařízení služby.

Článek 3 bod 11 směrnice 2012/34/EU stanoví, že „zařazením služeb“ se rozumí zařízení včetně pozemku, budovy a vybavení, které bylo zřízeno, jako celek nebo zčásti, aby umožnilo poskytování jedné nebo více služeb uvedených v příloze II bodech 2 až 4.

Podle apgabaltiesa je třeba uznat, že budova skladu ve Ventspils je zařazením služeb, jelikož splňuje technické požadavky charakterizující tento prostor jako způsobilý k poskytování služeb.

- [13] Názor apgabaltiesa, že dotčené místo musí být kvalifikováno jako zařízení služby, není zpochybněn argumenty předloženými odvolatelkou, podle kterých společnost AS „Baltijas Ekspresis“ nezveřejnila informace o tom, že poskytovala služby jiným osobám, tedy že toto místo bylo veřejně přístupné pro poskytování služeb[.]

Je pravda, že určení zařízení služeb a zveřejnění tohoto označení představují opatření zaručující přístup ke službám, jakož i transparentní využití těchto zdrojů. Nicméně podle apgabaltiesa skutečnost, že k těmto úkonům nedošlo, sama o sobě neumožňuje dospět k závěru, že budova skladu ve Ventspils není zařazením služeb. Opomenutí takových kroků může být rovněž posouzeno v tom smyslu, že se jedná o chybu, která musí být napravena vypracováním a zveřejněním těchto informací.

Skutkové zjištění existence zařízení služeb není ovlivněno ani skutečností, že správa železnic provádí nesprávný výklad pojmu „dodávka služeb z vlastních zdrojů“. Administratīvā apgabaltiesa připouští, že společnost AS „Baltijas Ekspresis“ neuskutečňuje dodávku služeb z vlastních zdrojů ve smyslu čl. 3 odst. 8 nařízení 2017/2177, ale provozuje zařízení pro své hospodářské potřeby. Stejně tak odvolatelka neposkytuje služby ani jiným železničním podnikům (přínejmenším neposkytovala před přijetím [sporného] rozhodnutí). Všechny tyto okolnosti prokazují, že dotčené zařízení služby musí být považováno za nevyužitá zařízení služeb. Pronájem nebo přeměna nevyužitých zařízení služeb se řídí čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34 a čl. 15 nařízení 2017/2177. V důsledku toho tyto okolnosti nemohou zpochybnit skutečnost, že výše uvedená právní úprava, která stanoví pokračující využívání nevyužitých zařízení služeb, se obecně použije na projednávaný případ.

- [14] Sporné rozhodnutí se zakládá na čl. 12.1 odst. 2 zákona o železnicích, který v zásadě přebírá čl. 13 odst. 2 směrnice 2012/34.

Ve smyslu 13. odst. 2 směrnice 2012/34 provozovatelé zařízení služeb poskytnou nediskriminačním způsobem všem železničním podnikům přístup k zařízením služeb, včetně přístupu po železnici, a ke službám poskytovaným v těchto zařízeních. Toto ustanovení tedy stanoví, že *provozovatel systému* musí železničním podnikům zajistit přístup k zařízením služeb a službám poskytovaným v těchto zařízeních.

Od roku 2002 odvolatelka pronajala budova skladu ve Ventspils společnosti AS „Baltijas Ekspresis“, která přímo ani nepřímo nezávisí na odvolatelce. V důsledku toho jsou odvolatelka a společnost AS „Baltijas Ekspresis“ propojeny pouze pronájmem.

Podle bodu 8 odůvodnění nařízení 2017/2177, pokud zařízení vlastní, řídí a provozuje několik subjektů, měly by být za provozovatele zařízení služeb považovány pouze subjekty přímo odpovědné za poskytování informací a rozhodování o žádostech o přístup k zařízení služeb a používání služeb souvisejících s železniční dopravou.

Podle apgabaltiesa skutkové okolnosti sporu potvrzují, že odvolatelka nemůže být považována za provozovatele zařízení služeb, jelikož není pověřena poskytováním informací ani rozhodovat o žádostech o přístup ke službám poskytovaným v budova skladu ve Ventspils.

[15] Podle správy železnic mohou být povinnosti provozovatele zařízení služeb uvedené v čl. 13 odst. 2 směrnice 2012/34 (zajištění přístupu ke službám poskytovaným v zařízení) uloženy majiteli nemovitosti, která není provozovatelem zařízení služeb. Správa železnic zakládá své stanovisko na čl. 12^[2] odst. 7 zákona o železnicích, který v podstatě odpovídá čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34. Takový výklad právní úpravy spočívá na úvaze, že ukončení nájmu může vést k přeměně zařízení služeb. Podle správy železnic může být přeměna zařízení služeb provedena pouze tehdy, pokud toto zařízení nebylo využito po dobu dvou let a nebyla učiněna žádná nabídka převzetí.

[16] Apgabaltiesa uvádí, že znění čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34 neukládá vlastníkovu povinnost umožnit přístup ke službám poskytovaným v zařízení.

Podle apgabaltiesa nevyplývá ani ze systematického výkladu právní úpravy, že by v projednávané věci byla vlastníkovu povinnost přístupu ke službám.

Cílem směrnice 2012/34 je zaručit nediskriminační přístup ke službám. Přístup ke službám neznámá kontrolu infrastruktury proti vůli vlastníka. Poskytnutí infrastruktury železničnímu dopravci (v projednávaném případě společnosti AS „Baltijas Ekspresis“) znamená, že společnost AS „Baltijas Ekspresis“ nepoživá práv rovnocenných právům jiných dopravců přijímat služby, ale má nájemní právo, které nemají ostatní osoby. Je třeba uvést, že pronájem infrastruktur je ve skutečnosti výlučným právem. Přiznání takových práv tedy není rovnocenné právu na služby.

- [17] Článek 13 odst. 6 směrnice 2012/34 odkazuje na případ, kdy vlastník nemovitosti pronajme nepoužívané zařízení služeb osobě, která není totožná s provozovatelem zařízení, tedy jinému nájemci. Tato situace není totožná se situací dotčenou v projednávané věci, v níž jde o ukončení nájemního vztahu mezi vlastníkem nemovitosti a nájemcem zařízení služeb, který není přímo ani nepřímo spojen s vlastníkem nemovitosti. Nicméně analýza znění tohoto ustanovení vede rovněž k závěru, že v souvislosti s ukončením nájemního vztahu musí zájem podniku železniční dopravy na pokračování nájmu převážit nad zájmy majitele nemovitosti.

Článek 13 odst. 6 směrnice 2012/34 nestanoví, že osoba, která projeví zájem o pronájem nevyužitého servisního zařízení, má absolutní právo na pronájem. Toto ustanovení uvádí, že zařízení služeb může být pronajímáno, *pokud provozovatel tohoto zařízení služeb neprokáže, že stávající proces přeměny brání jeho použití železničním podnikem.*

Podle názoru apgabtiesa ze znění ustanovení vyplývá, že provozovatel zařízení služeb může, navzdory skutečnosti, že železniční podnik měl zájem na převzetí (formou nájmu) zařízení služeb, odmítnout přístup k zařízení služeb, pokud prokáže, že železniční podnik provede přeměnu zařízení služeb.

Je třeba uvést, že směrnice 2012/34/EU v bodě 18 odůvodnění rovněž uvádí, že každá hospodářská entita, která má zájem o provoz uvedeného zařízení, by měla mít možnost účastnit se zadávacího řízení a podat nabídku, aby získala jeho provoz. Zadávací řízení však nemusí být zahájeno, *probíhá-li formální postup s cílem zrušit přidělení areálu pro účely železnice a zařízení je rekonstruováno pro jiné účely než využívání jako zařízení služeb.*

Obsah bodu 18 odůvodnění směrnice 2012/34 tedy indikuje, že železniční podnik, který má zájem na převzetí zařízení služeb, nemá přednostní právo získat přístup k tomuto zařízení, pokud provozovatel provede přeměnu zařízení služeb. V důsledku toho znění těchto ustanovení není základem pro názor správy železnic, podle kterého je třeba přiznat význam pouze skutečnosti, že AS „Baltijas Ekspresis“ projevila zájem na pokračování provozu tohoto zařízení.

Článek 15 odst. 5 druhá věta nařízení č. 2017/2177, který upřesňuje ustanovení čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34, stanoví, že provozovatel může proti tomuto zveřejnění vznést námitku předložením dokumentů prokazujících, že probíhá proces přeměny, který byl zahájen před vyjádřením zájmu. V důsledku toho znění čl. 15 odst. 5 nařízení č. 2017/2177 rovněž uvádí, že provozovatel zařízení může rozhodnout o uzavření tohoto konkrétního zařízení.

- [18] Správa železnic vysvětluje obsah čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34 v tom smyslu, že dotčené ustanovení se uplatní pouze na situace, v nichž byla přeměna zahájena před provedením této směrnice. Apgabtiesa má za to, že tento výklad ustanovení není opodstatněný, jelikož neodpovídá ani doslovnému znění tohoto ustanovení, ani jeho systematickému výkladu.

Článek 15 odst. 5 nařízení č. 2017/2177 uvádí, že při hodnocení situace se bere v úvahu otázka, zda byl proces přeměny zahájen před projevem zájmu, ale nedává význam jiným aspektům.

Toto ustanovení stanoví, že zařízení pro poskytování služeb může být v případě potřeby přeměněno a že přeměna není podmíněna tím, že byla zahájena před datem provedení směrnice 2012/34/EU.

- [19] Podle názoru apgabaltiesa, pokud provozovatel může provést přeměnu zařízení služeb, neexistuje přesvědčivý argument odůvodňující, že majitel zařízení nemůže ukončit ani nájemní smlouvu za účelem jeho pozdější přeměny. Mezi těmito situacemi není žádný relevantní rozdíl, neboť v obou případech se jedná o právo vlastníka zařízení volně nakládat se svým majetkem (provedení přeměny).

Vlastník zařízení služeb může mít různé důvody, které objektivně ukazují na nezbytnost přeměny zařízení. Například pokud je pro pokračování v činnosti zařízení nezbytné realizovat významnou investici (obnovování prostředků) nebo pokud vlastník provozního zařízení potřebuje takové investice, aby zajišťoval jiné funkce související s železniční dopravou.

Podle čl. 15 odst. 5 nařízení 2017/2177 musí osoba oprávněná k přijetí rozhodnutí o přeměně zařízení na služby prokázat pouze regulačnímu subjektu, že k přeměně došlo. Toto ustanovení však nestanoví, že pokud důkazy potvrzují pravdivost úmyslu vlastníka, správa železnic může provozovateli (nebo vlastníkovi) zařízení odmítnout přeměnu zařízení a uložit povinnost pronajmout prostory osobě, která projevila zájem.

- [20] Administratīvā apgabaltiesa v souhrnu uvádí, že obecně lze mít za to, že situace podléhá ustanovení čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34 a ustanovení čl. 15 odst. 5 a 6 nařízení 2017/2177. Tato ustanovení však neumožňují dovést, že vlastník nemovitosti nemůže nájemci oznámit ukončení nájmu z toho důvodu, že si přeje nemovitost užívat pro vlastní potřeby.

Podle apgabaltiesa se pro účely čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34 a čl. 15 odst. 5 a 6 nařízení 2017/2177 počítá s mírně odlišnou situací, a sice že tato ustanovení výslovně neurčují legalitu výpovědi nájemního vztahu a kritéria pro její posouzení.

V důsledku toho taková právní úprava není dostatečně jasná, pokud jde o práva, která mají být přiznána jedné či druhé osobě v případech, kdy je třeba zkoumat ukončení nájemního vztahu.

Bod 27 odůvodnění směrnice 2012/34 uvádí, že hlavním cílem právní úpravy je zajistit nediskriminační přístup ke službám. Pronájem infrastruktury železničnímu dopravci (v projednávaném případě společnosti AS „Baltijas Ekspresis“) znamená, že v takovém případě dopravce nezískal právo na poskytování služeb za rovných podmínek ve srovnání s ostatními dopravci, ale (výlučné) právo využívat infrastrukturu k uspokojení vlastních potřeb. Kromě toho je třeba zohlednit

skutečnost, že nucený převod kontroly nad infrastrukturou na jinou osobu, omezuje práva vlastníka infrastruktury ve větší míře, než v situaci, v níž musí být poskytnut přístup ke službám poskytovaným v zařízení služeb. V důsledku toho nelze pravidla upravující dostupnost služeb použít *per analogiam* na nucený pronájem.

- [21] S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba se Soudního dvora Evropské unie dotázat, zda čl. 13 odst. 2 a 5 směrnice 2012/34 a čl. 15 odst. 5 a 6 nařízení 2017/2177 umožňují správě železnic, aby v projednávaném případě uložila vlastníkovi nemovitosti, který není odpovědný za poskytování služeb v zařízení služeb, povinnost umožnit přístup k těmto službám.

Stejně tak je třeba při přezkumu věci přikládat význam legalitě ukončení nájmu, které je základem sporu. Proto je třeba se Soudního dvora Evropské unie dotázat, zda čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34/EU a čl. 15 odst. 5 a 6 nařízení 2017/2177 musí být vykládány v tom smyslu, že tato ustanovení opravňují vlastníka nemovitosti k výpovědi nájemního vztahu a k přeměně zařízení služeb, pokud vlastník potřebuje tuto nemovitost v rámci své hospodářské činnosti.

V důsledku toho má *apgabalties* za to, [omissis] že je nezbytné položit předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropská unie. V projednávané věci je tedy třeba přerušit řízení do doby, než Soudní dvůr Evropské unie o těchto předběžných otázkách rozhodne.

V souladu s článkem 267 Smlouvy o fungování Evropské unie, Administratīvā *apgabalties*

takto

Soudnímu dvoru Evropské unie se pokládají následující předběžné otázky:

- 1) Může být čl. 13 odst. 2 a 6 směrnice 2012/34 (čl. 15 odst. 5 a 6 nařízení 2017/2177) uplatněn takovým způsobem, aby regulační orgán mohl uložit vlastníkovi infrastruktury, který není provozovatelem zařízení služeb, povinnost zajistit přístup ke službám?
- 2) Musí být čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34 (čl. 15 odst. 5 a 6 nařízení 2017/2177) vykládán v tom smyslu, že umožňuje vlastníkovi budovy ukončit nájemní vztah a provést přeměnu zařízení služeb?
- 3) Musí být čl. 13 odst. 6 směrnice 2012/34 (čl. 15 odst. 5 a 6 nařízení č. 2017/2177) vykládán v tom smyslu, že regulačnímu orgánu ukládá, aby ověřil pouze to, zda se provozovatel zařízení služeb (v daném případě vlastník zařízení služeb) skutečně rozhodl o přeměně zařízení?

Řízení se přerušuje do doby, než Soudní dvůr Evropské unie vydá rozhodnutí.

[omissis]